

Antropologija SZ i NZ
IZ3101, ISVU: 95662,
ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Video-udžbenik

Biblijska antropologija (EPUB)

Dođite, poklonimo se (Ps 95)

C Am F G Am F G C

Do - đi - te po - klo - ni - mo se Bo - gu, do - đi - te on je naš Kralj

Problem patnje u Bibliji

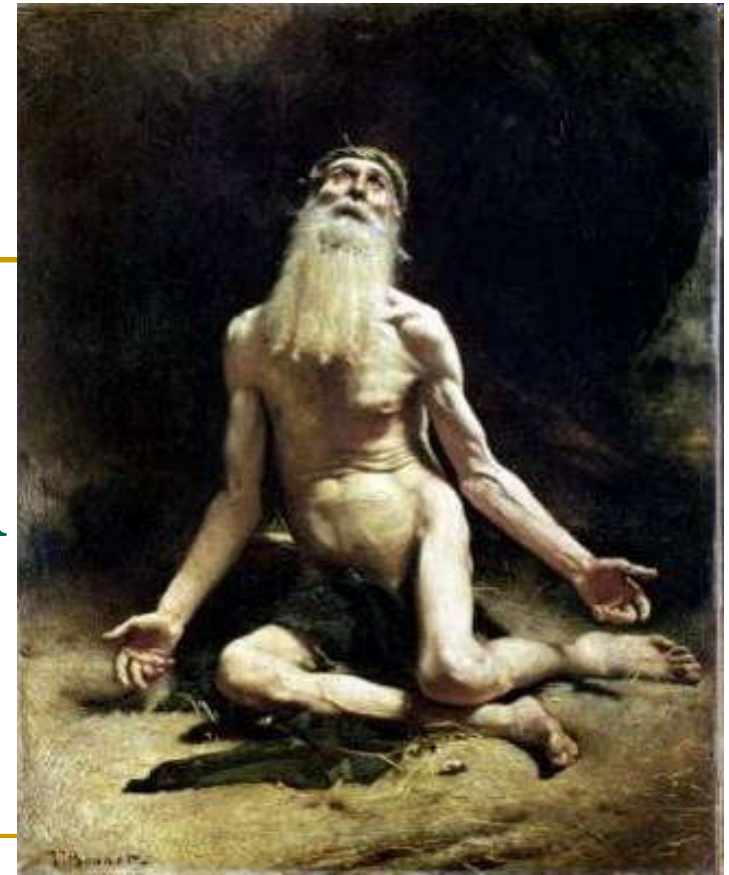
- **Krajnja muka:**
 - **“O, zašto izađoh iz majčina krila?” (Jr 20,18)**
 - **Socijalni i teološki kontekst:**
 - **“Držali smo da ga Bog udara i ponižava” (Iz 53,4)**
 - **“Ako je pravednik Božji sin... iskušajmo ga mukom” (Mudr 2,18s)**
 - **“U Boga se uzdao, neka spasi!” (Ps 22,9; Mt 27,43)**
 - **Teška pitanja postavljamo u patnji**
 - **Job na početku ima samoubilačke tendencije (usp. Jr)**
 - **Mojsije (Izl 32,32; Br 11,5); Ilija (1 Kr 19,4); Tobit i Sara (Tob 3,6.13); Jona (5,3.8)**
 - **Odgovor**
 - **u Knjizi o Jobu ozbiljan opsegom i sadržajem**
 - **U NZ – Kristov križ: patnja posvećena**
-

Antropologija SZ i NZ
Iz3101 (ISVU: 95662), ECTS 3
amdg.ffrz.hr → nastava

Job u razgovoru s Bogom

Job 38,1–42,6

Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind,
BLAKE, William (1805-06), Akvarel,
Morgan Library, New York

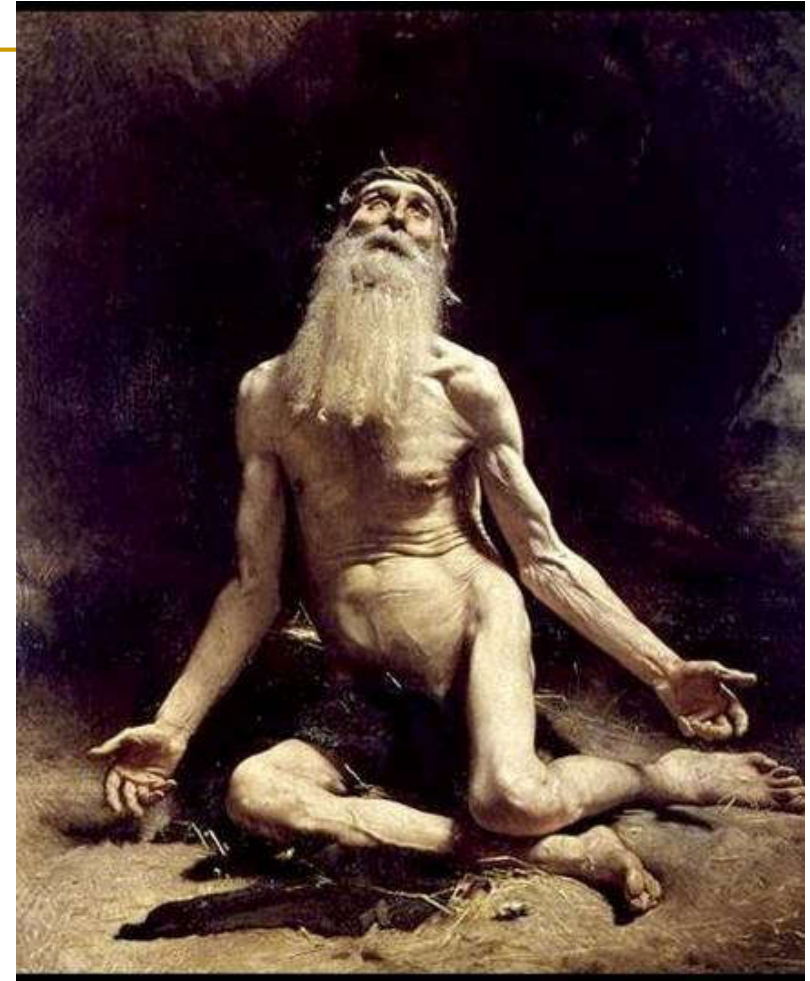
- **1) Prvi odgovor 38,1–42,6**
 - Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?
- **“i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)**
 - Tko govori u 40,3; 42,1?
- **“i odgovori Job” (40,3; 42,1)**
 - Kako Job odgovara poslije 39,30; u 40,4; 42,4?
- **Šutnja →**
- **→ Volja za šutnjom: “ruku na usta” (40,4)**
- **→ Poučljivost: “pouči me!” (42,4)**

- **2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?**
- **Elifazu**
 - negativna procjena

Struktura 38,1–42,6

- 3 Božja govora Jobu i
2 Jobova odgovora:
- יהוה: 38s
- יהוה: 40,1s
- ⇔ Job: 40,3–5
- יהוה: 40,6–41,26
- ⇔ Job: 42,1–6
 - 3x “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)
 - 2x “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

Konačan odgovor

- 3) u 42,10-17: Epilog
 - vanjski preokret (42,10):
 - שוב שבות *šub šebut*
“preokrenuti sudbinu”
 - povijesno iskustvo Izraela:
usp. Jr 29,14; 30,18; 32,44;
33,7.11.26; 49,6.39
 - Koliko dugo Job živi (42,16)?
 - 140 godina (42,16)
 - U kakvom je stanju Job u 42,6?
 - još uvijek u prahu i pepelu
 - Na kojoj je “pozornici” Job od 38,1?
 - nebesko vijeće, gornja pozornica
-

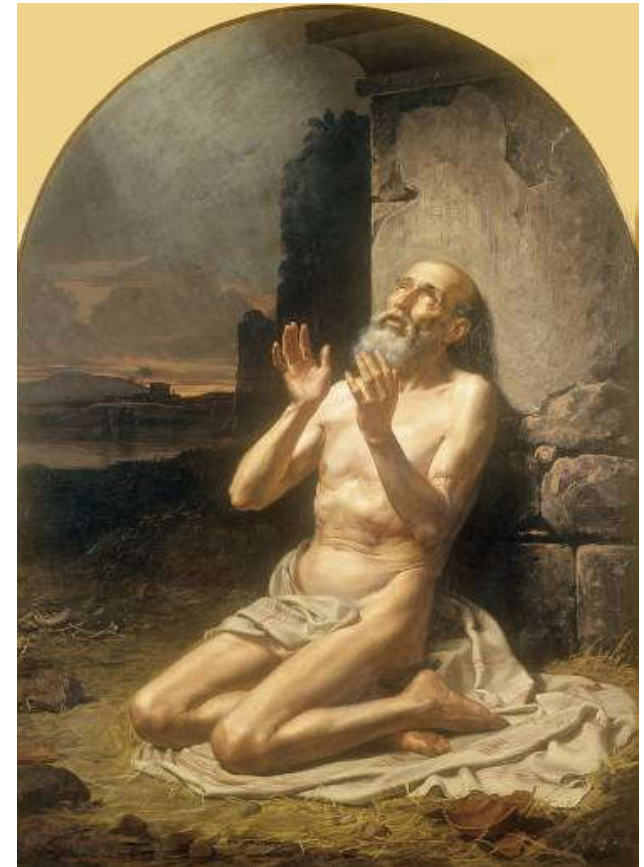
Nov Jobov položaj

- **Jobova želja iz npr. 9,16; 31,35**
- **“O kad bi se na moj zov i odazvao” (9,16)**
- **“na Svesilnom je da mi odgovori!” (31,35)**
 - **Tko govori i kako u 7,12; 30,20; 38,4?**
- **“stražu si nada mnom postavio” – Job (7,12)**
- **“k tebi vičem, pred tobom stojim” – Job (30,20)**
- **“Gdje si bio kad zemlju utemeljih?” – Bog (38,4)**

Otvoreno sučeljenje

- 1. תרשיעני *taršî'enî* Job 10,2 ⇔ 40,8
 - “ti me proglašavaš zlikovcem”
- Job Bogu (10,2) = ⇔ Bog Jobu (40,8)
 - KS, Š.: “osuditi” (10,2)
⇔ “okriviti” (40,8)
- 2. Bog stavlja patnju u kontekst stvaranja svijeta i smisla ljudske egzistencije
- Kao Job u c3
 - Što to znači?
- Bog sluša otpočetka

Poput proroka?

- Kako se Bog objavljuje Iliji u 1 Kr 19,12?
- šapat blagog lahora
- Kako se Bog 2x obraća Iliji u 19,9.13?
- 2x pitanje
- “Što ćeš ti ovdje?”
- Želja Ilijina u 19,4?
- “uzmi dušu moju” (4)
- 2x isti odgovor (1 Kr 19,10.14)
- Job 38,1; 40,6
- u oluji
- 2x Jobu u 38,3; 40,7
- 2x naredba, izazov
- “opaši svoje bokove...!”
- Jobova želja u 3,11?
- “što ne umrijev...” (3,11)
- Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)

Jobova utjeha

- ❑ Osjećaj u 42,6?
- “Kajem se” (?)
- **חָנַן** *niham* ražaliti se – utjeha?
 - ❑ Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11:
- prijatelji žele utješiti Joba (2,11)
- nadao se utjehi od ležaja (7,13)
- prijatelji ga ne mogu utješiti (16,2; 21,34)
- bio je drugima utjeha (29,25)
- rodbina naknadno tješi (42,11)
 - ❑ Ukupno 7x

Jan Lievens, Job on the Dunghill, 1631

Jobovo oko

- עיני *‘ênî* “**moje oko (oči)**”
16,20 ⇔ 42,5
 - pred Bogom sa suzama (16,20)
 - Š., KS: “suze moje”
 - sada ga vidi (42,5)
- **Moje oko + ראה *ra’â* “vidjeti”:**
 - Čežnja u 19,27?
- “Njega ću gledati, svojim očima...”
 - Ostvarenje u 42,5?
- “sada te oko moje vidi” (42,5)

ברכי נפשי את יהוה

barahi nafši et Adonaj (Ps 103)

melodija: donje note

[ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj,

ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj!]

**Blagoslivljaj, dušo moja,
Blagoslivljaj Gospodina!**

Molitve Krista Raspetoga

Kristove riječi na križu

- **Koje poznajemo, koliko ih ima?**
 - “Žedan sam”,
“Dovršeno je”
(Iv 19,28.30)
 - “Danas u raju”
(Lk 23,43)
 - “Evo ti sina”
“...majke!” (Iv 19,26)
- **Tri od 7 upućene Ocu – molitva**

Molitve Raspetoga

- **1., „Oče, oprosti im! Ta ne znaju što čine.“ (Lk 23,34)**
 - **Oko 9 h (Mk 15,25)**
 - **2. *“Eloi, Eloi lama sabahtani?”* Mk 15,34; (“Eli, Eli, lema...” Mt 27,46) usp. Ps 22,2**
 - **Kada (Mt 27,45; Mk 15,33; Lk 23,44)?**
 - **Nakon tame od 12 do 3 (“pomrčina” Lk 23,45)**
 - **3. Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!“ (23,46)**
 - **Usp. Ps 31,6**
-

Mučenički vapaj

- ❑ Prvi *krik* (Mk 15,34; Mt 27,46)
- Opkoljen: Rulje (Ps 22,17)
- *Crv* (7) nasuprot
- bikovima, psima, lavovima (13.17)
- *psihofizičke muke*:
 - ❑ Srce se topi (15)
 - ❑ Moj se jezik uz nepce slijepio (16)
usp. Iv 19,28: “žedan sam”
 - ❑ Kostí se mogu prebrojati (18)

Mučenički vapaj

- **Kockari kradu odjeću**
(Ps 22,19 usp. Iv 19,24)
- **“Oni me *gledaju*”**
(Ps 22,18)
 - usp. Post 15,5; Br 21,9;
Zah 12,10; Iv 19,37
 - Ne boj se, crviću (Iz 41,14)
- **Izriče muku pred Bogom (Ps 22,2)**

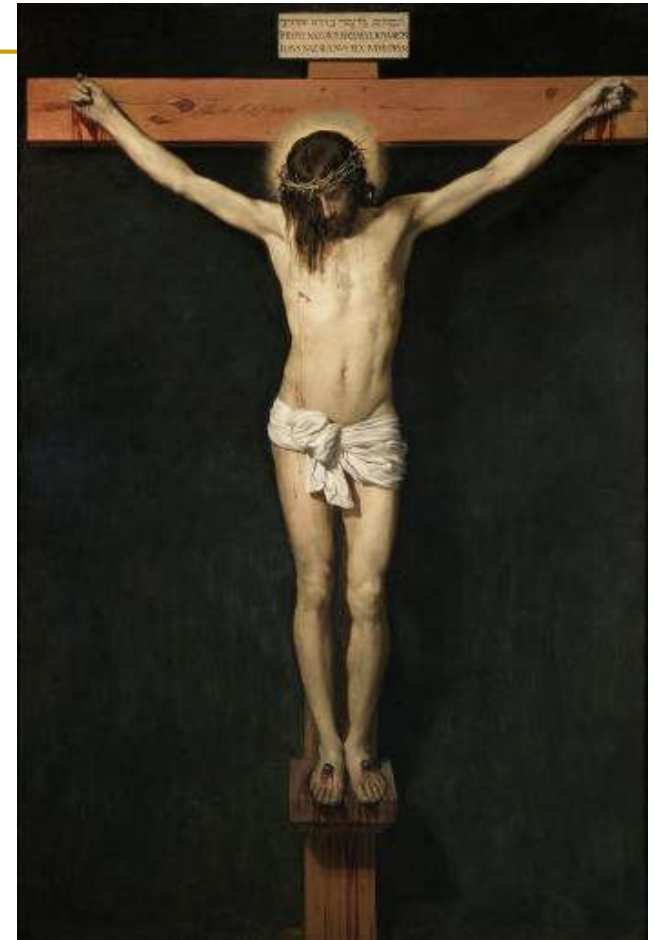
Daleki Bog

- Čiji Bog?
- “moj Bog” – Savez, pripadnost
 - od kada (11)?
- Od krila majčina *Bog moj*
 - Način u v10:
- Uloga primalje: ti si me izveo (10a)
 - Mir mi dao (KS), skrio me (Š.) (10b)
- “Učio me *povjerenju*” (10b)
 - Oci imali *povjerenje* (5.6)

Teška poruga

- **“Uzdao se u Boga, neka ga spasi” (Ps 22,9)**
 - **“koji me vide podruguju mi se” (8)**
usp. Mt 27,43:
- **svećenici, pismoznanci, starješine – teološki autoriteti**
- **Sebe ne može spasiti (Mt 27,42; Mk 15,31)**

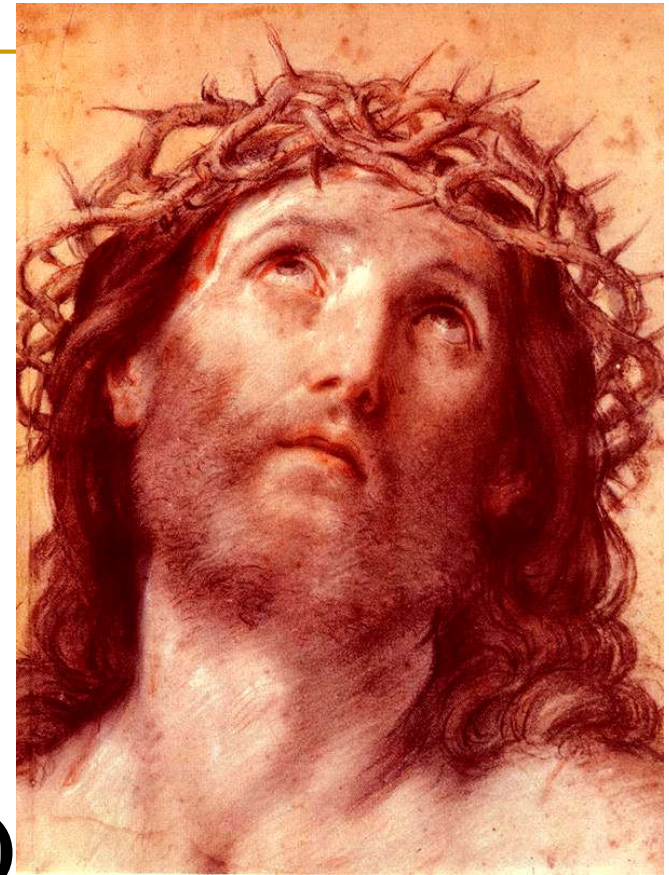
Pitanje i preokret

- **Zašto?** – למה *lámmâ*;
εἰς τί [eis ti] (Mk 15,34)
- **Za što? Čemu? Svrha?**
 - Blizina smrti u Ps 22,16b:
- **“Ti” (Bog) si me bacio u smrtni prah**
 - Hrabra, bitna molitva (12.20):
- **Ne budi daleko (⇔ daleko si! 2)**
- **Preokret u 22 (v. Šarić): “uslišio si me”**
עֲנִיתָנִי *‘anîṭānî* (⇔ ne odgovaraš 2)
 - (KS, LXX, Vg: “moja jedna duša”)

Molba i uslišanje

- Spasi me (Ps 22,22)
- Nije prezreo muku jadnika (25)
 - Čudesan dovršetak:
- Osobno: Hvalit ću te (23.25)
- Obratit će se svi krajevi zemlje (28)
- Pokojni će se Bogu klanjati (30)
 - = uskrsnuće

Prva molitva

- Molba i razlog u Lk 23,34:
- „Oče, oprosti im! Ta ne znaju što čine.“
 - Kada (Mk 15,25)?
- Prethodna, oko 9 h
- ispunja Mt 5,44: “Molite za progonitelje!”
- Oprosti = *Otpusti* nam!
 - ἄφεσις Mt 6,12; Lk 11,4 → Lk 23,34

Predanje iz psalma

- „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!“
(Lk 23,46)
 - “jakim glasom”
usp. Mk 15,37; Mt 27,50
 - Drugi *krik*
 - Ps 31,6
 - “u tvoje ruke duh svoj povjeravam (פָּקַד *paqad*)”
 - Svi smo mi djelo tvojih ruku(Iz 64,7)
-

Predanje iz psalma

- ***Predaje duh***
(παράδομι
Ιv 19,30)

- → Izvršava

- Plodan način umiranja

- (“tako izdahnu” Mk 15,39; “što se zbiva” Lk 23,47)?

- **Satnik – vjernik**

